

STORTINGET

Representantforslag 90 S

(2020–2021)

fra stortingsrepresentantene Lars Haltbrekken, Nicholas Wilkinson, Karin Andersen, Arne Nævra og Solfrid Lerbrekk

Dokument 8:90 S (2020–2021)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lars Haltbrekken, Nicholas Wilkinson, Karin Andersen, Arne Nævra og Solfrid Lerbrekk om flom- og skredsikring

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne ønsker å ta initiativ til et felles politisk løft for å øke innsatsen for flom- og skredforebygging. Det tragiske Gjerdrum-skredet viser at flom- og skredsikring er livsviktig.

I forbindelse med Gjerdrum-skredet uttalte Toril Wiig fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) til Dagsavisen 30. desember 2020 at

«kunnskap om fareområder [er] kjempeviktig».

og at

«det er klart at jo mer penger og ressurser, dess mer kan man kartlegge og sikre rundt i Norge».

Mange lokalsamfunn i Norge er ifølge NVE utsatt for flom- og skredfare. Flom- og skredhendelser er svært komplekse.

Det er to hovedårsaker til kvikkleireskred. Den første årsaken er naturlig graving fra bekker og elver (erosjon). Dette skjer typisk i forbindelse med flom. Den andre årsaken er menneskelig påvirkning, som utgraving eller flytting av masser.

NVE har lenge etterspurt en kraftig opptrapping av bevilgningen til flom- og skredsikring. Bevilgningene til

flom- og skredforebygging går blant annet til prosjekter mot flomskader, kvikkleireskred og jordskred over hele landet. NVE prioriterer bebodde områder som er mest utsatt for skred. De siste årene har NVE sikret 877 boliger og 309 bygninger. Men fremdeles er det mye som gjenstår.

Det finnes over 2 000 kartlagte kvikkleiresoner i Norge, og antallet soner øker i takt med kartleggingen av nye områder. I sonene som er kartlagt så langt, bor det over 100 000 mennesker ifølge NVE. Etter skredet i Gjerdrum er mange bekymret. Med sikring er det ifølge NVE mulig å oppnå veldig stor grad av sikkerhet. Fagleder for sikring i NVE Region Midt-Norge, Mads Johnsen, sier til NRK:

«Vi har redusert faren i mange soner. Jeg er ikke kjent med at det har gått skred i noen av områdene vi har sikret.»

Kvikkleireskred er ifølge NVE de mest kostbare og vanskeligste å utrede. For å beregne stabiliteten i et område må man ned i grunnen og ta boreprøver. Johnsen sier:

«Jeg tror nok vi skulle ha greid å ta unna flere saker hvis vi hadde fått mer penger og fagressurser. I dag er kartlegging av faresoner en flaskehals.»

Videre sier han at

«innenfor sonene vi har kartlagt gjenstår det fryktelig mye. I tillegg kommer alle områdene vi ikke har kartlagt».

NVE har laget en oversikt over behovet for flom- og skredsikringstiltak i Norge. Siste kostnadsanslag fra 2019 er på 3,9 mrd. kroner, men ifølge direktør for skred og vassdrag i NVE, Anne Britt Leifseth, er dette anslaget

kun et minimumsbehov. I tillegg gir klimaendringer et økende behov for sikring.

Med samme årlige bevilgning som i 2021-budsjettet vil det ta ti år å bevilge nok penger til å dekke minimumsbehovet for flom- og skredsikring fra 2019. I tillegg er behovet trolig langt større enn dette anslaget viser, og framover vil behovet øke enda mer på grunn av klimaendringer. Både klimainnsatsen og bevilgningene til klimatilpasning må derfor øke kraftig framover om man skal unngå de verste konsekvensene av flom og skred.

Forslagsstillerne foreslår en kraftig opptrapping i flom- og skredforebygging for å sikre folk og hjem over hele landet. En slik satsing bør inneholde tre punkter. For det første må regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til en kraftig økning i bevilgningen til flom- og skredforebygging i forbindelse med revidert budsjett. Sikring av områder er mulig, men kostbart, og nå trengs det et betydelig løft for å redusere flom- og skredfaren over hele landet.

For det andre må det gjennomføres en systematisk kartlegging av behovet for flom- og skredsikring. Store områder er ennå ikke kartlagt, og flom- og skredfaren øker stadig i tråd med at flere områder kartlegges. Det er nødvendig med en grundig kartlegging av hele landet for å skaffe oversikt over det totale behovet for flom- og skredforebygging og for å kunne iverksette tilstrekkelige tiltak. Kartlegging kan også øke effekten av varsling av flom- og skredfare.

Til slutt må man få på plass en finansieringsplan som sikrer gjennomføring flom- og skredforebygging over hele landet. NVEs foreløpige kartlegging viser at

behovet for flom- og skredforebygging er enormt, og foreløpig finnes det ikke tilstrekkelig finansiering til å gjennomføre alle tiltakene. NVEs anslag kan være bare toppen av isfjellet. Slik kan det ikke være, nå må man kraftig trappe opp innsatsen og sikre folk og hjem over hele landet.

Stortinget har vist at det kan stå samlet i kritiske situasjoner. Det må til nå også, og derfor både håper og tror forslagsstillerne at et samlet Storting vil bli med på å løfte dette livsviktige arbeidet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2021 fremme forslag til økte bevilgninger til flom- og skredforebygging.
2. Stortinget ber regjeringen gjennomføre en systematisk kartlegging av behovet for flom- og skredsikringstiltak over hele landet og rapportere til Stortinget om framdriften i dette arbeidet i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2021.
3. Stortinget ber regjeringen utarbeide en fullstendig plan for finansiering og gjennomføring av nødvendige tiltak innen flom- og skredforebygging og rapportere til Stortinget om framdriften i dette arbeidet i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2021.

18. januar 2021

Lars Haltbrekken

Nicholas Wilkinson

Karin Andersen

Arne Nævra

Solfrid Lerbrekk